

МІЖНАРОДНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ВИННИХ У ЗЛОЧИНАХ ПРОТИ МИРУ ТА ЛЮДСТВА

С.В. Доненко,

студентка 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

У юридичній доктрині отримала визнання концепція, відповідно до котрої серед багатьох правопорушень існує окрема категорія міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру, що становлять велику суспільну небезпеку. Правильне окреслення кола цих злочинів, їх розрізнення допоможе обрати ефективні форми і методи боротьби з ними. Поняття міжнародного злочину та злочину міжнародного характеру дозволить визнати такими лише ті діяння, які є найбільш небезпечними для міжнародних відносин.

Міжнародними злочинами визнаються особливо небезпечні для людської цивілізації порушення принципів та норм міжнародного права, які мають визначальне значення для забезпечення миру, захисту особистості та життєво важливих інтересів міжнародного співтовариства в цілому.

Аналіз міжнародного кримінального права дозволяє говорити о семи видах міжнародних злочинів: злочини проти миру людства; злочини проти безпеки людства; воєнні злочини; злочини проти прав людини; злочини

проти суспільної безпеки; злочини проти здоров'я населення; злочини проти світової економічно-фінансової системи.

В Уставі Нюрнберзького міжнародного трибуналу, а саме ст.6 закріплює три види міжнародних злочинів: злочини проти миру; воєнні злочини; злочини проти людства.

Злочини проти миру – планування, підготовка, розв'язування чи ведення агресивної війни у порушення міжнародних договорів, угод чи запевнень або участь у спільному плані чи змові, які спрямовуються на здійснення будь-якої із вищезазначених дій.

До злочинів проти миру відносяться такі злочини як агресія, загроза агресії.

Злочини проти людства – вбивства, винищування, поневолення, заслання та інші жорстокості, вчинені щодо цивільного населення до чи під час війни, або переслідування за політичними, расовими чи релігійними мотивами з метою здійснення чи у зв'язку із будь-яким злочином, що підпадає під юрисдикцію трибуналу, незалежно від того, чи були ці дії порушенням внутрішнього права країни, де вони були вчинені, чи ні.

До злочинів проти людства відносяться: геноцид, апартеїд, екоцид, рабство, расова дискримінація, расова сегрегація, колоніальне господство.

Для вирішення такої проблеми як міжнародна відповідальність за вчинені злочини світове співтовариство створило відповідні інститути міжнародної відповідальності. Одним з яких є Міжнародний трибунал. В свій час були створені наступні міжнародні трибунали: Міжнародний трибунал в Нюрнберзі; Міжнародний Токійський трибунал; Міжнародний трибунал в Гаазі; Міжнародний кримінальний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид та інші подібні порушення міжнародного гуманітарного права на території Руанди, та громадян Руанди, відповідальних за геноцид та інші подібні порушення на території сусідніх держав в період з 1 січня 1994 року по 31 грудня 1994 року; Міжнародний кримінальний суд.

В юрисдикції міжнародних воєнних трибуналів знаходяться наступні злочини: злочини проти миру, воєнні злочини, злочини проти людства.

З метою невідворотності покарання за міжнародні злочини норми міжнародного кримінального права регулюють особливості розшуку, арешту та видачі злочинців. Резолюція 3074 Генеральної Асамблеї ООН проголосила дев'ять принципів для такого міжнародного співробітництва: 1) воєнні злочини та злочини проти людства, коли та де б вони не вчинилися, підлягають розслідуванню, а особи, відносно яких є докази у вчиненні таких злочинів, - розшуку, арешту, притягнення до судової відповідальності та у випадку визнання їх винними – покаранню; 2) кожна держава має право осудити своїх власних громадян за вчинення міжнародних злочинів; 3) для запобігання цих злочинів держави беруть на себе зобов'язання співпрацювати одна з одною та приймати з цією метою внутрішні та міжнародні заходи; 4) держави будуть співпрацювати з метою виявлення, арешту, притягнення до суду осіб, підозрюваних у вчиненні таких злочинів, та у разі визнання винними – їх покарання; 5) держави зобов'язуються співпрацювати одна з одною з питань видачі осіб, які вчинили міжнародні злочини, як правило в ті країни, де вони вчинили злочини; 6) держави будуть співпрацювати у сфері надання одна одній правової допомоги у кримінальних справах досліджуваної категорії у справі збору інформації та слідчих матеріалів, які допоможуть притягненню до судової відповідальності винних та обміну інформацією; 7) державам забороняється надавати воєнним злочинцям політичне та територіальне сховище; 8) держави не повинні приймати законодавчі та інші заходи, які перешкоджали б взятим на себе міжнародні зобов'язання в боротьбі з цими злочинами; 9) співпраця держав з метою виявлення, арешту, видачі та покарання осіб, винних у злочинах, слід здійснювати на основі Уставу ООН.

Література:

1)Алексеев Н.С. Злодеяние и возмездие: Преступления против человечества.- Юрид.лит., 1986.- 400с.;

2) Іваненко Віта «Проблеми відповідальності за міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру»//www.justinian.com.ua/;

3) Панов В.П. Международное уголовное право: Учеб. Пособие.-М.: ИНФА-М, 1997.- 320 с.

Науковий керівник: О.М. Москаленко